

Proje No	TAGEM/HAYSÜD/06/12/01/01
Proje Başlığı	ORGANİK YUMURTA TAVUKÇULUĞU
Projeyi Yürüten Kuruluş	İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Doç. Dr. Kamil KÜÇÜKYILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Mehmet BOZKURT, Abdullah Uğur ÇATLI, Mustafa ÇINAR, Erol BİNTAŞ, Prof. Dr. Ramazan ERKEK, Dr. Fethiye ÇÖVEN, Hüseyin ATİK, Alper YILMAZER
Başlama ve Bitiş Tarihleri	Ocak 2012-Aralık 2013

Özet

Bu çalışmada, yerli kahverengi (ATAK-S) ve dış kaynaklı beyaz (Lohmann LSL) yumurtacı tavukların organik ve konvansiyonel sistemde yetiştirilmelerinin yumurta verimi ve kalitesi üzerine etkileri incelenmiştir.

Çalışma 54 (16-70 haftalar) hafta sürmüştür. Her bir yetiştirme sisteminde 25-70. haftalar arasında her bir genotipden 264 adet olmak üzere toplam 1056 adet yumurtada yumurta kalite kriterlerine bakılmıştır. Yumurta protein oranı, yumurta sarısı kolesterol düzeyi ile yumurta yağ asitleri kompozisyonu için her gruptan 12 adet olmak üzere toplam 48 adet yumurtada analiz yapılmıştır.

Dış kaynaklı beyaz yumurtacılar hem organik hem de kafes sistemlerinde yerli kahverengi yumurtacılara kıyasla daha yüksek yumurta verimi ve ağırlığına sahip olmuşlardır. Organik sistemde dış kaynaklı beyaz yumurtacıların yumurta verimi ve toplam yumurta sayısı düşerken, yerli kahverengi yumurtacıların yükselmiştir. Beyaz yumurtacıların yaşama gücü kahverengi yumurtacılara kıyasla organik sistemde % 14 düzeyinde daha düşük, kafes sisteminde ise rakamsal olarak % 3.42 düzeyinde daha yüksek olmuştur. Organik sistemde beyaz yumurtacıların ölümleri kanibalizmden kaynaklanmıştır. Organik sistemde yumurta ağırlığı beyaz yumurtacılar rakamsal, kahverengi yumurtacılar istatistik olarak artmıştır.

Organik sistemde yem tüketimi yönünden genotipler arasında fark bulunmazken, kafes sisteminde kahverengi yumurtacılar beyaz yumurtacılar % 3.77 oranında daha fazla yem tüketmişlerdir. Beyaz yumurtacılar kahverengi yumurtacılara kıyasla her iki yetiştirme sisteminde de daha düşük yemden yararlanma değerine sahip olmuşlardır. Yemden yararlanma değeri organik sistemde kafes sistemine kıyasla beyaz yumurtacılar % 21.0, kahverengi yumurtacılar ise % 8.8 düzeyinde kötüleşmiştir.

Yumurta kabuk ve iç kalitesi beyaz yumurtacılar daha iyidir. Yumurta protein oranı ve yumurta sarısı kolesterol konsantrasyonu üzerinde yetiştirme sisteminin herhangi bir etkisi olmamıştır. Organik yumurtaların omega-3 içeriği konvansiyonel yumurtalardan daha düşük, omega-6/omega-3 oranı ise daha yüksek ($P < 0,05$) bulunmuştur.

Sonuç olarak, yetiştirme sistemi ve genotip arasında çalışmada incelenen kriterler yönünden interaksiyonlar bulunmuştur. Dış kaynaklı beyaz yumurtacıların yumurta verimi ve kalitesinin yerli kahverengi yumurtacılar daha iyi olduğu görülmüştür. Bununla birlikte organik sisteme yerli yumurtacı ATAK-S' in çok daha uygun olduğu ve bu genotipin organik şartlarda konvansiyonelle kıyasla yumurta verim ve kalitesinin daha yüksek bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Organik, konvansiyonel kafes, genotip, yumurta verim performansı, yumurta kalitesi